

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

9.439

Szerző:

Cím: *Vizit a nagy idők tanuinál*

Hely

Idő

"1848"/"1921"

Személy

Helyszám

Forrás:

Az Újság

Bsp.
(Hely)

1921 VI 24
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Szekesfehérvári hazinyomda 1920

Vizit a nagy idők tanuinál. (Már csak hat negyvennyolczas honvéd lakja a menházat.)

Legendás idők tanni, a 48—49-iki honvédek minden év május 21-én, Budavár visszavételének emléktünnepén tanácskozássra jönnek össze és ekkor vitatják meg ügyes-bajos dolgaikat. A minap is volt ilyen ülés, de már ezen alig tizen vettek részt és el is határozták, hogy több ülést már nem tartanak. Künn, a poros Soroksári-uton, petróleumfűtők, kén- és vegyigyárak büze közt áll a honvédek menháza, a melyben ma délelőtt látogatást tettünk „Hálájuk elismerésül a nemzet egyeséi” emelték a menházat, mely kívülről kopott, sárga épület, de beljebb kerülve, ragyog minden a tisztaságtól, gond és figyelem tükröződik vissza mindenünnen és az ápoló-személyzet mintha nem is

tartoznék a mai megviselt idegzetű emberek közé. Az irodában Dobó Béla miniszteri számtanácsos ad felvilágosítást. Az egész országban — mondja — talán legfeljebb ha négyszáz negyvennyolczas él, ezek közül is a legtöbb megszállott területen, a java Erdélyben.

Budapesten a menházban néhány évvel ezelőtt százötven-százhatvan öreg honvéd volt, de számuk egyre fogyott és ma már csak hat törődött aggastyán lakja a szeretet és ragaszkodás díval emelt épületet. Most népesítik be a menházat a világháború százszázalékos rokkantjaival, a negyvennyolczas hősök dédunokáival, a kik békén, csonkán hallgatják Kossuth, Bem, Damjanich és a többi szabadsághősök vitézeinek mondókáit. A hat aggastyán: Bóbit Ignác jóhadnagy 97 éves, Bornemissza Sándor hadnagy 89 éves. A többi négy köztvitész: Lebó István 90 éves, Kosaras János 91 éves, Fekete Sámuel 90 éves és Tóth Benjámin 91 éves.

Jarinay Sándor dr. ezredes-orvos vezet be a patriarkák szobáiba. Az első, a kit meglátogatunk, Bornemissza Sándor hadnagy. A szabadságharc vitézeinek barna atillája van rajta, még mindig feszesen tartja magát, pedig az ezredes a fia lehetne és mégis úgy néz rá, mint az apjára.

— Hogy van hadnagy ur, már nem köhög? — szóval meg az ezredes-orvos.

— Köszönöm ezredes ur, már jobban vagyok, alászan kérek, mihelyt szép idő lesz, szabadságot. A szabadságot megígérik, Bornemissza hadnagy ur pedig elmondja, hogy a kápolnai csatától kezdve végig harcolta az egész szabadságharcot.

— Kossuth Lajos maga tüzte mellemre a vitézségi érdemrendet, ott harcoltam Nagy Sándor seregében s a honvédelmi bizottmány külön meg is dícsért.

Mindegyik szobában ott függ a falon a nemzeti fohász, a Hiszekegy és bizony a nagy idők tanui könnyes szemmel beszélnek a jelenről. Hőfőhár szakállu öreg ur Kosaras János köztvitéz. Kilenczvenegy év nyomja a vállát, de azért katonás a tartása és panasza alig van. Beszélgetni kezdünk vele, de az öreg, mialatt szemét előnti a köny, csak ennyit mond:

— Szétszaggatták, darabokra tépték ezt a szerencsétlen országot és ezt nekünk meg kellett érnünk. Mi maradt nekem még az életből? A ki családom volt, azt már mind eltemettem, rég elkerültem már szülőházamból, Székesfehérvárról és most várom a halált, a mely késik. Jobb lett volna meg nem énni ennek az országnak a pusztulását.

Az egyik ágyon hatalmas füstfelhőket ereszt Tóth Benjámin. Ejjel-nappal pipázik s ha nem féltének a mostani szellős időben a meghűléstől, egész nap az utcán sétálna. Jól érzi magát, semmi panasza sincs. Illetve hogy van, de ez aztán valamennyinek: kevés a dohányjuk. Négy pakli katonai dohányt kapnak havonta, de ez kevés. Kosaras bácsinak pláne cigaretta kollens és ezután adjuk tovább ezt a kívánságot a pénzügy-miniszternek.

Jóképi, barátságos öreg bácsi Lebó István, ki olyan fürgén ugrik le ágyáról, mintha most szolgálna a rekruéta idők. Pálczosán beszél, állandóan mosolyog és szeretne hazamenni Ipolyágra, de hát ott a cselékek vannak.

Az egyetlen, a kit ágyban fekvő találtunk, a kilenczvenhét éves Bóbit Ignác jóhadnagy. Az agkori

gyöngesség már mutatkozik rajta; egész nap alszik, még akkor is alszik, a mikor etetik. Györött élő középiskolai tanár fia gyakran kapja a parancsnokságtól édesatyja horgylétéről az értesítést. Az ezredes-orvos és az ápolók szerető gondossággal vannak körülötte, de a főhadnagy már csak alig válasszol kérdéseikre.

Pipáznak, sétálnak, mókáznak a negyvennyolczas hősök, a kik közt még ma is nagy a fegyvelem. A eszszárról régebben sem beszéltek szívesen, viszont Kossuth képe és a szabadságharc emlékei ott vannak mindegyik szobában. Mára huslevest, pirított marhahúst és kelkáposztát kaptak ebédre, vacsorára pedig borjuszalotét készítettek. Két-három kupicza konyakot mindennap szívesen megisznak az aggok, azonkívül ebédhez és vacsorához bort is kapnak. Az ezredes ur azt mondja, ennyi mindenetre elég. A téma történt meg, hogy az egyik aggastyánt meglátogatta a fia és egy üveg pálinkát hozott neki, hogy legyen olykor egy-egy pót-korty. Az öreg az atillája alá dugta az üveget és még aznap éjjel kiitta az egész litért. Fárom napig aludt utána, persze súlyos beteg lett és egy hét múlva eltemették.

Hiába, mégis csak igaz, hogy öreg ember nem van ember, mert a szabadságharc hősei között is fermő talajra talál a szerencse. Az egyik öreg ur — megkértek, hogy ne írjuk ki a nevét — négy évvel ezelőtt, csaknem kilenczven éves korában, szabadságra utazott a falujába és visszajött egy piros-pozsgás arcú csinos menyecskével. A hitese felesége. A menházban nem akartak hinni a dolognak, de hiába, megtörtént a házasság, ott van az akták között az anyakönyvi bizonylat is.

z. a.)